

SvD

Publicerat 20 juli 2006 01:30

FOTO: ROLF HÖJER/SCANPIX

Rättens ordförande, Tomas Södermark, omgärdades av journalister i samband med att domen mot Hagamannen presenterades. Hagamannen, Niklas Lindgren, kommer sannolikt att få vård i fängelset.

Många sexdömda utan behandling

Var tredje sexualbrottsdömd genomgår aldrig någon behandling – trots att de måste. Orsaken är pengar. Kriminalvården har inte resurser att behandla alla.

Förra året dömdes 456 personer till fängelse för sexualbrott. Enligt statistiken kommer minst 150 av dem aldrig få någon behandling.

- Det är väldigt synd att vi inte kan erbjuda behandling till alla, säger Bengt Månsson, chef för sexualbrottsenheten på Väanstalten utanför Kristianstad.
- Det finns helt enkelt inte resurser.

Anstalten tvingas därför prioritera vilka som ska få behandling. Det blir de intagna som bedöms ha störst risk att begå nya brott.

– De som har låg risk för återfall har vi inte möjlighet att ens erbjuda programmet, säger Bengt Månsson. I snitt är det bara två tredjedelar som genomgår behandling. Resten sitter av sina straff utan att överhuvudtaget få någon vård.

– Beroende på resurstilldelningen blir det här så, det handlar om kronor och ören, säger Bengt Månsson.

Sveriges behandlingsprogram mot sexualbrottslingar är den så kallade ROS-metoden (Relations- och samlevnadsprogrammet) och pågår ett drygt halvår. I korthet går det ut på att den intagne deltar i gruppbehandling vid ett 50-tal tillfällen, men också i enskilda samtal med psykolog. Därefter görs en individuell prövning om hur den fortsatta vården ska se ut.

ROS-metoden används på alla de fyra specialanstalter där sexualbrottslingar sitter. Förutom i Kristianstad finns de även i Norrtälje, Härnösand och i Skogome utanför Göteborg.

Också på Skogome är det långtifrån alla som tar del av behandlingen. Avdelningschefen Renate Saul uppskattar att även där muckar var tredje person utan att ha deltagit i vården.

– Målet är att alla ska vara med och det är klart att det är ett problem att inte alla går programmet, säger hon. Hon pekar på strafftiderna ibland är så korta att behandlingsprogrammet inte hinns med. För ofta får de intagna stå i kö till vården. Ibland upp emot ett år.

– Det är klart att det vore mycket bättre om vi hade mer resurser och kunde dra igång programmet genast när man kommer hit, säger Renate Saul.

Andra anledningar till att behandlingen uteblir kan vara språkproblem, att den intagne inte förstår svenska eller engelska och därför inte kan tillgodogöra sig innehållet.

Läs mer

Lyckad vård av sexbrottslingar på Skogome

Domen mot Hagamannen "Känns som ett hån"

Fakta

Dömda till fängelse (respektive totalt) för sexualbrott

2005
456 (1 000)

2004
323 (685)

2003
274 (630)

2002
249 (618)

2001
212 (547)

Källa:

Brottsförebyggande rådet, Brå

Sverige har fyra slutna anstalter med speciella avdelningar för sexualbrottslingar. Alla sexdömda behandlas med den så kallade ROS-metoden som innebär gruppbehandling vid ett 50-tal tillfällen samt

– Att sitta med tolk i flera månader är inte bara en resursfråga, det är svårt att få att fungera rent praktiskt också, säger Kerstin Ohrén, kriminalvårdschef vid anstalten i Härnösand.

En effektiv behandling skulle kunna minska återfallen i brott med 30–40 procent uppskattar Niklas Långström, psykiater och chef på Centrum för våldsprevention vid Karolinska institutet.

Han forskar på sexualbrott och menar att hundra procents återfallsfrihet aldrig kommer att kunna uppnås. Men, säger han, sexualbrottsdömda har i medeltal trots allt en relativt låg återfallsfrekvens.

Här döms strax under var tionde för nya sexövergrepp, enligt en tioårsuppföljning.

– När man gör prioriteringar i verksamheten handlar det därför om att välja ut och behandla rätt personer, säger han.

Niklas Långström menar att det är mycket viktigt att behandlingen också anpassas väl efter högriskgruppens behov.

– Tidigare behandlades det mer slumpmässigt, de som själva bad om det och som var mest motiverade, men nu har man blivit mer medveten om att man måste prioritera de personer som har många riskfaktorer.

Han välkomnar ökade resurser till kriminalvården.

– Men man måste veta vad man gör, att rent allmänt smeta ut pengarna är ingen idé. Mer resurser för att göra rätt saker efter rätt principer, då skulle vi kunna förbättra återfallsstatistiken, säger Niklas Långström.

EMMA HÄRDMARK
emma.hardmark@svd.se
08–13 52 72

enskild behandling tillsammans med psykolog.

Norrtälje har högst säkerhetsklass mot rymning och fritagning. Sexualbrottsavdelningen har 31 platser.

Härnösand har också hög säkerhetsklassning. Sexualbrottsavdelning med 20 platser. De intagna kommer i huvudsak från Norrland och är till stor del långtidsdömda.

Skogome, utanför Göteborg är landets största anstalt för sexualbrottslingar. Har flera sexual- och relationsbrottsavdelningar med totalt 127 platser.

Kristianstad är de intagna män med olika långa strafftider. Sexualbrottsavdelningen har 67 platser.

Källa: Kriminalvården

Detta är en utskrift från Svenska Dagbladets nätupplaga, **SvD.se**